

GOSPODAR-SKI LIST

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din
V POUK IN ZABAVO

Premišljevanje o našem kmetu.

Pri srcu mi je naše ljudstvo, ki sem sam del njega. Z občudovanjem ga opazujem, kako se trudi in peha, da se še vzdrži. Ugotoviti pa moram, da njegov modri optimizem vedno bolj in bolj ugaša. Bolj in bolj se ljudi polasča občut nesigurnosti, ker se jim zdi, da nekaj pretečega teži nad njih glavo. Ko skoro plaho izprašujejo: Kaj bo, kaj bo, se mi zdijo podobni ovcam, ki se stiskajo pred sovražnikom.

V starih časih je veljal pregovor: vsak je svoje sreče kovač. Danes pa, tako se zdi, zlasti kmet ni gospodar svoje bodočnosti. Ni bil sicer nikoli prav trden, ker je pač od solnca in dežja odvisen, ter od zdravja in bolezní. Toda z vztrajnim delom si je vendarle pridela toliko, da je v jesen lahko nekaj po zmerni ceni prodal, plačal davke in kupil razne potrebščine.

In dandanes? Delo ne žanje svojega plačila. Kakor da polnimo sode brez dna. Prav v tem je največja trpkost, da moramo gledati, kako kljub vsem naporom le še živitarimo. Vse leto vstajaj, domači pred zoro in legajo ob poznih urah h kratkemu počitku, a ob koncu mora ugotoviti, da je bil ves trud zaman, ker se pridelano ne more dostojno prodati. Toliko trpljenja za nič ali malenkost!

Dolgovi pa teže! Nekoč so jih smatrali kot izjemo, ki ni prinašala časti. Dandanes že vsak, ki ni posebno ubog na največjem božjem daru, uvidi, da so le nesreča. Iz lastnega opazovanja vem, da se se mnogi v prejšnjem desetletju zadolžili z mislijo, da se bodo v določenem času rešili. Toda kaj se je zgodilo? Naj navedem le en primer: V naši vasi je posestnik, katerega posestvo je leta 1928 veljalo 60.000 Din; ker mu je bilo pri roki, je kupil od sosedu njivo za 15.000 Din. Računal je, da bo ta dolg s pridelki z njive odplačal vsaj v desetih letih. Prišlo pa je drugače. Danes je vse njegovo posestvo vredno le še kakih 16.000 Din in vse kaže, da bo prišel na kant. Tako je padla cena posestev. Tu bi bila potrebna odločna preuredba. Kako naj se kmet pri takem stanju reši dolgov? To naj bi zaščita kmetov vpoštevala.

In davki! Plačevati jih je treba. Država mora plačevati svoje uradnike, ti pa itak kmalu potem izročijo denar nazaj kmetu. Kupiti morajo življenjske potrebščine, ali pa ga dajo za obleko. Denar, ki ga izdajo za njo, pride slednjič v roke delavca in kmeta. Tako da je kmet od svojih dohodkov in za svoje pridelke to dobiva nazaj. To se mi zdi

edino razumljivo. Saj odkod naj kmet drugod denar dobi, ako ne za svoje pridelke? No, dandanes pa je skoro narobe. Pridelki se ne morejo prodati in skoro nikdo se posebej ne meni za to. To je stvar kmeta samega, tako se zdi, da nekateri mislijo, da svoje stvari proda. Mi imamo druge skrbi. Kmet pa leze vedno globlje v siromaštvo ter trpi.

H koncu še to: Kmečki starši, kje so zdaj vaši sinovi? Dali ste jih mnogo v višje šole. Dandanes je čas, da bi vam bili na pomoč. In če so se vam izneverili, ne klonite. Nove pošljite v šole, a jim sveto naročajte: pojdi izmed nas, a delaj za nas. Nauči se, da boš dober naš prijatelj in vodja! Da, takih, ki imajo ljubezen za kmeta, nam dandanes najbolj manjka, ko je potreba največja!

I. F.

Naslov »doktor vsega zdravilstva« je bil podeljen na vseučilišču v Grazu dne 22. decembra g. Vladimirju Brezniku od Sv. Bolfanka pri Središču. Naše iskrene čestitke!

Smrt spoštovanega moža. Na Štefanovo je umrl na Bregu pri Celju tamkajšnji posestnik in gostilničar Ivan Radej v starosti 78 let. Rajni je bil vrl narodnjak, vzgleden katoličan ter oče študiranih sinov, ki so danes na višjih mestih. Blagopokojnemu svetila večna luč, preostalom naše sožalje!

Na občnem zboru Sadjarske in vrtnarske podružnice za Maribor in okolice, ki se vrši v nedeljo dne 6. januarja, ob 9. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli, bo predaval ravnatelj Priolo napravi novih nasadov z ozirom na oplodbo cvetja pri sadnem drevju, šolski nadzornik Močnik pa o vrtnarstvu. Člani in nečlani vljudno vabljeni!

Milijonski dobiček — ni prava sreča. Prava sreča je v dobrih delih. Kdor sodeluje pri dobrodelnem društvu »Varstvo«, lahko na sto načinov osreči sebe in druge. Društvo posreduje v vseh zadevah človekoljubnega značaja, skrbi pa zlasti za ubožno mladino s tem, da namešča vajence v trgovino in obrt, otroke-sirote pa oddaja dobrim ljudem v oskrbo in za svoje. — V katerkoli zadevi si sami ne morete ali ne znate pomagati, se zaupno obrnite na: Dobrodavno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17 in priložite znamko za odgovor.

Smrtonosen strel po nesreči. V mariborsko bolnico so prepeljali v brezupnem stanju 28letnega viničarja Al.

Ticko iz Plešivca. Zadel ga je v prsa krogla iz po nesreči sproženega samokre a in je obtičala v vranici. Žrtvi neprevidnega ravnanja z orožjem ni bilo več pomoči, ker je na dolgi vožnji v bolnico vsled prevelike zgube krvi tako oslabil, da je kmalu po prevozu izdihnil.

Hitro odstranjena požarna nesreča. Veliki mariborski predilnici Doctor in drug je pretela dne 27. decembra na večer požarna nesreča. V prostoru za mešanje bombaža so nastale pri stroju iskre in se je vnel bombaž. Delavci sami so udušili požar in na pomoč pribrzeli gasilci niso imeli več opravka z gašenjem.

Vlom v gledališko blagajno. Na Božič krog poldne je bilo vlomljeno v blagajno gledališča v Mariboru. Škoda znaša 3000 Din.

Vlom v gostilničarjevo stanovanje. Vlomilec je obiskal stanovanje gostilničarja Ivana Kapetaroviča v Mariboru in odnesel iz marnice 800 Din v gotovini.

Prijet vlomilec. V skladišču na koroškem kolodvoru v Mariboru je bil prijat od železniških uslužbencev Fran Domadenik. Razbil je šipo na oknu skladišča in je že bil v notrajnosti, ko je padel v roke čuvajem. Aretirani je brez posla in se je preživljal s tatvino.

Po požaru uničeno gospodarsko poslopje. Dne 20. decembra je izbruhnil ogenj v listnjaku posestnika Martina Janžekoviča v Brezovcu, občina Osluševci pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji. Ogenj se je raztegnil na celo gospodarsko poslopje, ki je, dasi zidano in krito z opeko, povsem zgorelo. S poslopjem vred je uničenega precej sena in znaša škoda 12.000 Din.

Stanovanjsko poslopje v plamenih. V Botkovcih, občina Juršinci pod Ptujem, je zgorelo dne 22. decembra posestniku Francu Pečuhu deloma leseno in s slamo krito stanovanjsko poslopje. Škoda je cenjena na 8000 Din.

Pogorelec za praznike. Na dan pred božičem je upepelil ogenj posestniku Prahu v Vrbinski vasi pri Vidmu ob Savi leseno in s slamo krito hišo. Gasilci so ogenj omejili.

Smrtno je povozil v Tržiču avtobus 11letno hčerko dninarice Elviro Poljanec. Otroka so sicer prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je pa podlegel poškodbam.

Zasilen pristanek letala. Na božič popoldne sta odletela iz Zagreba v enokrilnem pilotskem letalu dva letalca, ki sta nameravala pristati v Beogradu. Radi megle sta zgubila pravo smer in sta zašla nad Slovenijo. Med Polzelo in St. Petrom v Savinjski dolini se jima je aparat toliko pokvaril, da sta se mo-

rala spustiti na tla. Pri zasilnem pristanku sta zadela na zorano njivo. Letalo se je zarilo globoko v zemljo, se preobrnilo in poškodovalo se je propeler. Letalca sta ostala nepoškodovana. Letalo so morali položiti na vlak.

Fantje prijeli vlomilca. V noči od 8. na 9. december je bilo vlomljeno v Tepanju pri Konjicah v trgovino Jak. Lamuta. Nekaj časa po vladu je padel vlomilec in tat v roke kmečkim fantom, ki so ga izročili orožnikom. Prijeti je po lastni izpovedi Fr. Prah iz Žiž. Priznal je tatvino in tudi odkril skrivališče ukradenega blaga. Žalibog je uzmovič dva dni po aretaciji pobegnil iz zapor.

Božičnica v hiralnici usmiljenih bratov v Vrbju pri Žalcu. Skromno, kakor da se ne bi bilo zgodilo ničesar, se je praznovala na sv. večer tudi v tem, skoro neznanim zavetišču, kratka božična svečanost. Lepi nagovor, obdaretev ubogih in hvaležnih hiralcev je razveselila vse navzoče. Za prireditvev priboljška, odnosno daril, se imamo zahvaliti predvsem mi hiralci naši res skrbni občini Celje okolica; drugi pa dobrotnikom g. Polikarju Fr. in neimenovanemu darilcu, katera se oba nahajata v tukajšnjem zavetišču ter konventu usmiljenih bratov. Bog plačaj vsem dobrotnikom stotero!

Huda obsodba ponarejevalcev denarja. Letos avgusta so se pojavili v Ljubljani in po raznih krajih dravske banovine ponarejeni kovanci. Zaradi ponarejanja so bili kmalu pod ključem štirje, ki so ponaredili vsega skupaj 35 komadov po 10 Din in 7 po 20 Din. Dne 28. decembra je bila prijeta četvorica v Ljubljani tako-le obsojena: čevljarski mojster Franc Lajkovič iz Vel. Mrašvega pri Krškem na 3 leta robije; Edvard Longo, ključavničarski pomočnik, na 1 leto in 6 mesecev strogega zapor. Tretji obtoženec in razpečevalec ponarejenih kovancev na 6 mesecev strogega zapor. Posestnik Fran Žarn, ki je samo poskušal ponarejati denar, na 3 mesece strogega zapor. Vs štirje so sprejeli sodbo in se jim všteje preiskovalni zapor od dne 31. avgusta. Žarn je bil takoj izpuščen, ostali trije so koj nastopili kazen.

Uboj in koj po krvavem dejanju kasanje. Anton Greifoner, 40letni oskrbnik iz Selnice ob Muri, je šel vabit v Ščavnico sorodnike na kolone. V bližini Ploderšnice je srečal v mraku A. Greifoner in njegovo spremstvo dva moška in eden je bil 30letni viničar Ivan Horvat. Greifoner je vsled prehlada pri srečanju kihnil, kar je smatral Horvat za izzivanje in je posvetil Greifonerju z gorečo cigareto pod nos. Horvatovo ravnanje je Greifonerja takko razljutilo, da je potegnil nož, sunil Horvata v vrat in mu prerezal odvodnico. Z nožem su. jeni j izkrvavel. Po opravljenem krvavem dejanju je odhitel Greifoner domov, kjer se je razjokal, priznal orožnikom dejanje z zadržilom, da ni hotel Horvata zaklati. Horvat zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.

Velik vlom v trgovino. Malo pred božičnimi prazniki so obiskali nočni vlomilci trgovino Hinka Marna v Pesjem

pri Velenju in jo izpraznili. Škoda znaša 22.000 Din.

Podlegel v borbi z orožnikom. Fr. Brdik iz Velikega Bana na Dolenjskem je bil obsojen pred tremi leti od novomeškega sodišča na petmesečni zapor. Skrival se je pred orožniki. Letos na sveti večer ga je zalotila orožniška patrulja v domači vasi. Prijeti pa se je zoperstavil orožnikom, katera je ranil in se je eden žandarjev moral poslužiti bajoneta. V trebušno votlino zabodeni je izdahnul ob polnoči na sveti večer.

Žrtev surovega napada. Na glavni cesti v Medvodah je bil dne 27. decembra od neznancev napaden in pobit do nezvesti Anton Lešnik iz Svetja pri Medvodah. Lešnikovo stanje je smrtno nevarno.

Krvav obračun z nasilnežem pred sodniki. Veliki senat mariborskega sodišča je obravnaval 29. decembra naslednji slučaj: Janez Kolednik, 73 letni prevžitkar iz Trnca pri Rogatcu, ima hčer Ano, katero je zalezoval delavec Galrijel Brusar. Oče je bil proti ljubezni in je prepovedal hčerki vsake stike z Brusarjem, kar je slednjega ujezilo, da se je lotil groženj. Letos septembra se je vrnil Brusar iz Avstrije, kjer je bil zaposlen pri raznem poljskem delu. Pijan je prišel pred Kolednikovo stanovanje, vpil ter dražil starega na korajžo. Izzvani je stekel po puško in z orožjem v roki je pozval Brusarja, naj zgine izpred hiše. Pozvani ni ubogal, ampak potegnil nož, nakar je padel iz puške strel, kateremu je podlegel Brusar. Na razpravi se je glasila izpoved pri ugodno za Kolednika; Brusarja pa so slikali domačini kot nasilno pijanduro, ki je bila vdana tatvini. Obtoženi Kolednik je bil obsojen le radi neprevidnega ravnanja z orožjem na šestmesečni zapor, v katerega se mu všteje preiskava.

Slika nasilne brezposelnosti. V Sraokovljah v občini Predosije pri Kranju je stopil v hišo Tomaža Štularja neznan brezposelni potepuh. Neznanec ni prosil za kruh ali prenočišče, ampak je hotel imeti denar. Ker ni bilo koj ustrezno njegovi zahtevi, je potegnil revolver in zagrozil z njim gospodarju. Ta pa ni zlezel koj v kozji rog, ampak se je pognal proti napadalcu, da bi mu izvil orožje. Samokres je počil in krogla je prebila Štularju dlan. Nasilnež je seveda pobegnil, ranjenca so pa oddali v ljubljansko bolnico.

Priznal, da je ubil izvoljenko. V gozdu Kremenca blizu Boštajna na Dolenjskem je zadel nabiralec gob sredi junija a močno razpadlo žensko truplo. Najdoba je javil orožnikom, ki so dognali, da je bila neznanka ubita s topim predmetom, s katerim ji je razbil napadalec lobanjo. Za ugotovitev osebnosti ubite sta bila na razpolago samo obleka in črn kmečki dežnik, ki je ležal na tleh poleg trupla. Po obleki je spoznala kmalu po razkritju zločina Marija Šinkovec iz Krškega, da gre za njeno sestro 38 letno Nežo Zalokar iz Leskovca. Izpovedala je orožnikom, da se je bila odpravila njena sestra Neža nekaj dni pred izginutjem v Savinjsko dolino na poljsko delo s svojim ljubimcem 36 letnim Valentinom Pisanec,

hlapcem v Krškem. Pisaneca so zaprli. Tajil je vsako krivdo. Sedaj šele po preteku pol leta je priznal v preiskovalnem zaporu, da je ubil on Nežo Zalokarjevo.

Tatvina moške obleke. V Zagradu pri Celju je bilo na Štefanovo zvečer ukradene moške obleke gostilničarju za 4000 Din.

Neznane utopljenca so potegnili iz Ljubljane na Fužinah pri Ljubljani. Truplo je bilo golo, le leve noge se je še držalo obuvale, krog je bil ovit ostank platnenih spodnjih hlač. Utopljenec je star 40 do 50 let, gladko obrat, plešast in nizke postave.

Slovesna blagoslovitev novega smučarskega in planinskega doma. Na Kraljevo bo blagoslovil ljubljanski škof dr. Rožman pri Sv. Duhu nad Višnjo goro novi smučarski in planinski dom Polževo.

Skrivnosten izgin pred poldrugim letom. Pred poldrugim letom je zginila neznano kam 25letna Pepca Turnšek iz Zagorice nad Temenico. Sedaj so aretirali pod sumom umora imenovane 2 posestnika in ju izročili v ljubljanske zapore.

Okraden mesarski pomočnik. V Mariboru je bil ukraden 61letnemu mes. pomočniku Ivanu Leonhartsbergerju na njegovem stanovanju v Frančiškanski ulici mehur s 7100 srebrniki.

Pol stoletja že služi pri posestnici M. Zavrnik na Dobravlju hlapec Jožef Kokovnik. 51 let je bil eden glavnih stebrov trdnega gospodarstva in je star 81 let. Delal in skrbel je za posestvo kot bi bila njegova last.

Zelo ostro zimo so imeli v severozapadnem delu Amerike za božične praznike. Pritiskal je mraz 40 stopinj C pod ničlo.

Huda železniška nesreča za božične praznike. V bližini Hamiltona na izogibalšču mednarodne železniške proge Ottawa — Čikago v Severni Ameriki se je zgodila na božični večer huda železniška nesreča. Na omenjenem mestu je čakal poln vlak potnikov, ki so se vračali z božičnih obiskov, na ekspresni vlak. Kretnice niso pravilno delovale in radi tega se je zagnal ekspresni vlak v potniškega z brzino 100 km. Trčenje je zahtevalo 20 mrtvih in 50 ranjenih.

Rudniška nesreča vsled eksplozije lokomotive. V Montgomeryju v zapadni Virginiji v Združenih državah Sev. Amerike je razneslo lokomotivo vlaka, ki je peljal 350 rudarjev na delo. 15 rudarjev je bilo ubitih, 20 ranjenih.

Vrednost denarja. Vrednost denarja se v preteklem mesecu ni nič izpremenila, zato je ostalo razmerje dinarja do drugih valut kot dosedaj. — Dolar 43.50 do 44 Din, nemška marka 17.30 do 18 Din, švicarski frank 14.30 do 15 Din, angleški funt 224 do 230 Din, francoski frank 2.90 do 3 Din, čehoslovaška krona 1.80 do 2 Din, italijanska lira 3.75 do 4 Din, avstrijski šiling 8.10 do 8.20 Din.

Vrednostni papirji: 2½% vojna škoda 336 do 337 Din, 7% investicijsko posojilo 69 do 71 Din, 7% Državna hipotekarna banka 65 do 67 Din, 6% begluške 54 do 56 Din, 4% agrarne 40 do 41 Din, 7% Blair posojilo 55 do 56 Din, 8% Blair posojilo 64 do 65 Din, Privilegirana agrarna banka 228 do 230 Din.

Slovenska Krajina.

Lipa. V cvetu mladosti je umrl pri nas priljubljen fant Škafar Jože za zavrtno boleznijo jetiko. Pokojni je udano trpel za časa bolezni in je nekaj dni pred smrtjo prejel sv. popotnico za umirajočega. Naj v miru počiva!

Dobrovnik. Šumska uprava križevačke občine v Lendavi je proslavljala dne 18. in 19. decembra drva v logu. Kupcev je bilo dosti in cena je bila še dokaj zmerna.

Sobota. Umrl je pri nas ugledni meščan g. Braun Alojzij. S svojo pridnostjo si je pridobil precej premoženja. Bil je večkrat občinski odbornik. Zadnja leta je pa živel bolj zase. Naj v miru počiva! — Naši šahisti so se po dolgem času zopet razgibali in začeli poskušati svoje moči na turnirju. O izidu bomo še poročali. — V bližnjih Tešanovcih je umrl ugleden vaščan in splošno spoštovan posestnik in bivši gostilničar Kūhar Štefan. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi. Pokoj njegovi duši!

Črenšovci. Banska uprava je poslala tudi nekaterim našim šolam na prošnjo blago za siromašno deco. Tako sta dobili šoli Žižki in Trnje vsaka okrog 50 m blaga. Ne vemo, zakaj ostale šole niso dobile blaga. Ali morda niso zaprosile zanj?!

Ljudsko petje. Splošno je znano, da je naša Krajina domovina ljudskega petja. Pa žal je opažamo, da v nekaterih cerkvah stopa ljudsko petje vedno bolj v ozadje in ga izpodriva večkrat slabše zborna petje. Želja Cerkve je, da bi se ljudsko petje vedno bolj širilo, pri nas pa delajo nekateri ravno narobe. Storite, dokler še ni prepozno!

Turnišče. Dne 22. decembra se je vršila božnica ljudskošolskih otrok v poslopju ljudske šole. Po krasnem govoru šolskega upravitelja g. Irekonja se je izvršilo obdarovanje otrok. Obdarovanih je bilo okrog 40 revnih otrok. Hvala leži smu oblasti, da se je spomnila naših otrok, saj so bili nekateri srečni in so imeli z darili veliko veselje. — V nedeljo dne 23. decembra, ob treh popoldne po večernicali so prišli otroci tuk. otroškega vrtca skupno z dekletimi-absolventkami gospodinjске nadaljevalne šole božično prireditev s sledečim sporedom: 1. Poklon mladim vojakom blagopokojnemu kralju Aleksandru I. 2. Božične deklaracije. 3. »Božič v znamenju vojske«, božična igra v 3 dejanjih. 4. »Luknja v namiznem prtu«, šaloigra v 1 dejanju. 5. Božično obdarovanje otrok iz vrtca. Cel spored se je izvedel res dobro in čisto šolskim sestram, ki vodijo naš otroški vrtec, smo hvaležni za to prireditev in jim k uspehu iskreno čestitamo. Prireditve se je udeležil tudi lendavski dekan vlč. g. Jerič. — Zopet sta se vrnila dva delavca iz Francije. — K vojakom sta odšla na Štefanovo Joško J. in Franc L. Želimo jima v službi domovine vse najboljši! — Naši cehi so imeli na dan sv. Janeza svoja cehska zborovanja. Imamo namreč tr. ceh: čevljarjskega, krojaškega in kovaškega. Vse te prireditve so iztekale v najboljšem razpoloženju po več sto letni stari tradiciji.

Kaj mu je pomagalo zlato?

V malem mestecu blizu Londona je umrl v zavetišču za reveže George Hanibal, ki je v svoji mladosti odkril največje afriške zlate rudnike. Kot mladenič je odšel v Ameriko, kjer pa ni nič dosegel. Nato se je preselil v Afri-

ko, kjer je iskal zlato. Nekoč se je ves onemogel od žeje in lakote zgrudil sredi puščave. Naposled je zaspal. Ko se je zbudil, je opazil, da se vse kamenje naokrog blešči v solncu kot zlato. Hanibal je vzel drobce za vzorec, s svinčnikom je začrtal lego polja in odtaval naprej. Kamenje mu je pa postajalo pretežko. Kos za kosom je metal proč. Prihodnji dan je srečal drugega mladeniča. Ta je bil tako dober, da je Hanibalu postregel s svojo pičlo zalogo vode in kruha. Hanibal mu je v zahvalo odstopil svoj načrt. Popotnika sta se ločila. Novi lastnik načrta seveda ni imel sredstev, da bi izrabil zlata ležišča. Prodajal je dragoceni listič za nekaj živih trgovcu v najbližji naselbini. Ta zopet je prodal načrt naprej skupini kapitalistov. Tako so nastali rudniki, kjer so zrasla milijardna premoženja. A Hanibal, ki je plačal s tem bogastvom grižljaj kruha in požirek vode, je umrl v zavetišču za reveže. Isti konec je najbrž doživel tudi njegov usmiljeni popotni tovariš.

Št. Peter pri Mariboru. Kakor že nekaj let sem, se je tudi letos priredila božičnica v prid ubogim šolskim otrokom. Obdarovanih je bilo nad 40 dečkov in deklic z obuvalom, obleko in drugimi dobrinami. Vsem, ki so v ta namen kaj prispevali, naj bo Bog bogat plačnik! — Ker nam denarja vedno bolj primanjkuje, vabimo vinske kupce, da nam pokupijo letošnjo žlahtno vinsko kapljico, ki je res izvrstna, premočna, da je ni treba piti po litrih, temveč že zadostuje en dva »firkelčka«. — Leto se je končalo in če nas kdo vpraša, kakšen je gospodarski uspeh, ne moremo drugače reči, kot da smo pasivni. Več izdatkov, kot dohodkov. Marsikateri se je kljub pridnosti in varčnosti še celo moral zadolžiti; gospodarska kriza vedno bolj in bolj tišči v kmetске domove. Pravijo, da je kmet steber ali temelj države. In da to res tudi bo, je treba zadovoljnosti in možnosti, da bo kmet tudi lahko po pravični ceni vnovčil svoje pridinke. To naj bo skrb krogov, ki so v to poklicani. In potem bo naš kmet res temelj srečne družine, naroda in države.

Gradišče na Kozjaku. Zelo poredko se oglašamo. Tiščijo nas današnje razmere, da veliko namenjenega in potrebnega izostane. Zato poročamo samo stvari, na katere nas veže dolžnost. Na božični praznik popoldan je priredil naš g. šolski upravitelj božičnico za šolarje, pri kateri so bili vsi učenci in učenke prav lepo obdarovani. Dela se nam tudi načrt za novo ljudsko šolo. Sedaj imamo šolo le v zasebni hiši, katero je dal v najem g. F. Gril, katera pa ne odgovarja več zahtevam za ljudskošolski pouk in sicer zaradi nezadostnega prostora. Upamo, da bodo v doglednem času postavili prepotrebno šolsko poslopje. Mi sami bomo pomagali z lesom, vožnjo in z delom, kolikor nam bo mogoče. Krajevni šolski odbor se je obrnil s prošnjo na oblasti za drugo učiteljsko moč, katera bi bila res potrebna in je željno pričakujemo.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Dne 22. dec. smo položili k večnemu počitku moža poštenjaka Franca Horvat, po domače Rošker iz Mostov. Bil je dober, miroljuben, krščanski

mož, dolgoletni župan, šolski načelnik, ustanovni član in odbornik tukajšnje Hranilnice in posojilnice, član prve trsničarske zadruga v Sloveniji, gerent občine Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Kot župan je imel posebno blago srce za siromašno prebivalstvo in je med svetovno vojno veliko prestopal, po cele noči pri pisalni mizi kot župan prebežal in reševal oblastne ukaze, in pri tem je še imel svojo obširno posestvo za oskrbovati. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokojnika iz izbranim govorom domači g. župnik, potem sosed, posestnik in občinski upravitelj g. Ivan Toplak in upravitelj trsničarske zadruga g. Čuš Ivo. Kako je bil pokojni priljubljen, je pokazal njegov veličastni pogreb, katerega se je udeležilo učitelstvo s šolsko mladino in veliko število občinstva. Naj počiva v miru blagi mož in bo njemu ohranjen trajen in časten spomin!

Hajdina pri Ptuj. Na graški univerzi je bil dne 22. decembra promoviran za doktorja vsega zdravilstva naš hajdinski rojak gospod Stanko Pogrujc, sedaj v Ptuj, sin pokojnega dolgoletnega hajdinskega nadučitelja gospoda Alojzija Pogrujc. Našemu domačinu, prvemu doktorju iz hajdinske fare, vsi Hajdinčani iskreno čestitamo in mu želimo v novem poklicu obilo sreče in blagoslova.

Grize. Na božični praznik popoldne ob dveh st. v Libojah blizu gostilne Korošec zaklala dva brata, samska rudarja Leopold in Jožef Polšak, doma iz Sv. Rupert nad Laškim, svojega tovariša, 29letnega samskega rudarja Jožefa Podlesnik iz Liboj. Iz zasede sta ga napadla in z noži obdelala tako, da je bil pri priči mrtev. Kdaj bo že vendar enkrat nehala divjaštvo in pobijanje med našimi fanti? Ali oblasti nimajo nobenih sredstev, da bi se preprečili ti neprestani poboji, ki se v zadnjem času dogajajo med nami? Več vere in več življenja po veri, pa se ne bodo dogajali taki žalostni dogodki!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Sprememba je prišla v cerkveno-konkurenčni odbor. Po sedemletnem mestu načelnika, ki je bil g. Ivan Roškar, je prevzel načelstvo sedaj g. Hernaus. Stari odbor je napravil marsikaj. Želeti je, da novi odbor napravi še več, predvsem da dá popraviti cerkveno hišo pri Sv. Trojici, ki bi naj odgovarjala lepemu stanovanju, kojega naj bi imel grobar. Želeti je od novega odbora, da uredi službo grobarja in da nastavi takega človeka, ki je vreden tega poklica in da bo znal urediti pokopališče vzor drugim pokopališčem. — Na Brestovcu je umrla dobra in krščanska mati Brantuša Jožefa, po dom. Horvatičeva, v 68. letu svoje starosti. Bila je res vzorna mati in vzgledna kristjana. Svoje številne otroke je vzgojila strogo katoliško. Svoje dolgoletno bolehanje je z globoko udanostjo prenašala. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb. Vkljub groznemu blatu je bila udeležba res nepričakovana. Še znajo ljudje spoštovati in ceniti dobre in verne ljudi. Ganljivo je bilo gledati otroke, že vse odrasle tako bridko jokajoče ob grobu svoje drage in dobre mame. Očitno najmlajši sin Anžek, ki je sicer že prevzel posestvo, se je pretresljivo jokal, da se tudi ljudje niso mogli vzdržati solz. — Na Slatini je prišlo do generalnega čiščenja. Zavrtela se je vevnica nekateri sedaj prav debelo gledajo. — Napredni Rajnkovčani so si nekaj tako blatni firtl ceste od Cola do Škrlaka tako uredili, da greš kakor gospod po njej. Edino ta firtl je bil brez blata ob letošnjih božičnih praznikih, drugje se je pa bilo povsod bati, da bomo ostali v blatu ali da bomo čevlje v blatu

ustili in šli domov bosi. — Žalosten slučaj se je zgodil na sveto noč na Cestah. Mlad fant, star menda kakih 26—28 let, posestniški sin Leopold Kovačič, po domače Šelekarjev, je napravil samomor, ustrelil se je. Iz kakega vzroka, se še ne ve. Kam plove dandanes mladina? — V zadnjem času so se začeli tukaj pojavljati zelo pogostokrat ropi.

Dobova ob Savi. Kaj pridno se udeležujejo Dobovčani v prosvetnem delu. Številne prireditve Rdečega križa in druge pričajo o zelo hvalevrednem napredovanju v tem oziru. Pa tudi drugače se širi in razvija nekdanja mala Dobova na vse strani. Kjer si videl pred leti prostrana koruzna polja, kjer je zorelo žito in je kmet pridelal mnogo več nego je potreboval, tam so danes vse na okoli posejane ličice zidane hišice in hiše, nekaj je celo v čjih stavb. In v sredi se vzdiguje krasna gotičska cerkev, nekdanja znana božja pot Matere božje obdana z vencem lepih, nekoč imovitih vasi. Nudi danes Dobova kaj prikupljivo sliko ne le domačinu, temveč tudi številnim tujcem, ki pridejo v Dobovo, ali se peljejo mimo. In le-teh ni malo. Saj leži Dobova ob glavni cesti v Zagreb in je križišče okrajne ceste v Kapele, Bizeljsko, Sv. Peter pod Sv. goram in dr. Tudi železniška izstopna postaja za obče znane Čateške toplice je tu in nedeljskih izletnikov in bolnikov iz Zagreba, Samobora in bližnjih krajev je vedno več.

Št. Janž na Dr. polju. (Pogreb g. župnika Ogrizeka.) V četrtek pred božičnimi prazniki smo k večnemu počitku spremili vpokojenega gospoda župnika Franca Ogrizeka. Naša sicer prostorna cerkev je bila vključ s strašno slabemu vremenu veliko premala za množice vernikov, ki so se prišli poslavljati od gospoda, ki je blizu pet let med nami prebival in v dušnem pastirovanju prav pridno pomagal. Med 10 gg. duhovniki smo opazili tudi gosp. stolnega kanonika dr. Josipa Mirt, ki je domačim in župljanom prinesel izraze sožalja prevzvišenega našega nadpastirja. Pogrebne obrede in sv. mašo je ob asistenci gg. župnika Rakuna in kaplana Luževiča opravil gospod profesor mons. Vreže iz Maribora, ki je svojemu šolskemu tovarišu in zvestemu prijatelju že izza mladih let v cerkvi govoril v žalostno slovo. Rajni g. župnik — rojak iz Tržišča, nadžupnije Sv. Križa pri Rog. Slatini — je dočkal 74. leto svojega življenja in 45 leto svojega mašniškega posvečenja. Kaplanoval je v Št. Jurju ob južni žel., na Prhovi in v Št. Petru pod Sv. gorami ter bil nato skozi 11 let župnik na Črešnjicah pri Celju in 14 let v Dramljah. Z opešanimi močmi je stopil leta 1920 v pokoj in se naselil najprej med hiralce v Vojniku, kjer je opravljal dušno pastirovanje celih 10 let, potem pa je prišel v našo sredino, da nam posveti svoje zadnje moči in za naše duše na prižnici, v spovednici in pri oltarju poskrbi. Ko so mu lani leto kar trije tovariši umrli in sicer gg. župnik Zdravec, dekan Medved in kanonik Cerjak, se je popolno zamislil v smrt in večnost. Letošnje poletje se mu je pojavila huda želodčna in črevesna bolezen. Iskal je pomoči v ptujski in ormoški bolnici, odkoder pa se je v sredi oktobra vrnil v brezupnem stanju v naše župnišče med ljube domače, ki so mu z vso mogočo požrtvovalnostjo in ljubeznivostjo stregli do njegovega zadnjega zdihljaja. Blagi rajni je bil čudovito vnet za dobro krščansko časopisje in je tudi v premnogih dopisih govoril z mnogoštevilnimi naročniki »Sloven-

skega gospodarja«. Zato smo prepričani, da ta priljubljeni list rad sprejme in objavi poročilo o njegovem pogrebu in tolmači našo hvaležnost do njega in do vseh blagih gospodov duhovnikov in do velike množice vernega ljudstva, ki so ga pospremili na zadnji poti, kakor tudi do izvežbanega domačega pevskega zbora, ki mu je pod vodstvom našega g. organista Colneriča milo zapel pred župniščem, v cerkvi in na pokopališču.

Konjiški okraj. Vlomi in tatvine. Večino vlovov in tatvin v Žičah, Suhodolu, v Tepanjah, pri Sv. Barbari in še drugod v konjiškem okraju v mesecih novembru in decembru je izvršil poklicni tat in vlomilec Friderik Prah, pristojen v Žiče pri Ločah. Šele pred par meseci je bil izpuščen iz prisilne delavnice. Prijeli so ga v Tepanjah, kjer je bil izvršil velik vlom pri trgovcu Lamutu. Svoj tatinski plen je skrival po kozolcih, hlevih in samotnih šupah, kjer je tudi prenočeval. Veliko je razprodal z enakovrednim pajdašem malim ljudem in starinarjem po Mariboru ter za državno cesto iz Tepanj do Maribora, kjer je tvezil ljudem, »da se s svojo revščino seli«. Res so hudi časi, vendar ljudje ne smejo biti tako lahkomišelní, da kupujejo od tatinskih postopačev ukradeno blago, obleko, jedilno orodje, posteljnino, saj morajo potem vse vrniti brez odškodnine in ne pomagajo ne jok ne solze! Tako blago kupovati se pravi naravnost tatvino podpirati. Bodite pametni, opozorite na takšne prodajalce orožnike, da zatrejo tatvino in vlome. Končno opozarjamo kmete, da pregledajo večkrat senike in kozolce ter v slučaju, da najdejo ležišče ali celo skrito robo, nemudoma obvestijo orožnike. Dandanes ni samo mnogo bede, še več je delomrznih postopačev, ki se kmalu privadijo tatvini in so strah soseske. Starinarjem bi pa priporočali, da gledajo bolj na prste sumljivim prodajalcem.

Sv. Jernej pri Ločah. Pri Godecovih je v Zg. Lažah so obhajali žalostne božične praznike. Na sveti večer jim je za vedno zaspala gospodinja in za otroke skrbna mati. Zapušča moža in šest povečini nepreskrbljenih otrok. Rajna je rada prebivala »Slov. gospodarja«.

Gornja Lendava. Božično versko dolžnost smo lepo opravili in gre za to zahvala vodstvu martinišča v Murski Soboti, ki je poslalo na pomoč g. Lovrenčiča. Začetkom novega leta prične trimesečni gospodinjinski tečaj. Pripravljajo se tudi trimesečni kmetijski tečaj, če bo dovolj priglasihih.

Razkrižje pri Ljutomeru. Četrto adventno nedeljo nam je bilo blagoslovljeno naše novo pokopališče. Obrede je opravil g. župnik. Da smo to dosegli, gre v prvi vrsti zahvala našim vaškim poglavarjem in našim gospodarjem, ki so z največjo požrtvovalnostjo delali za ta lepi večni dom. Vključ dežju in snegu se je zbrala precejšnja množica. — Božič, ta veliki družinski praznik smo preživeli s prav zvišenimi čuvstvi do božjega Deteta. Na sveti večer se je ves pevski zbor zbral v zavodu sv. Ivana, kjer so se vršile razne deklamacije in nagovori. Pri polnočnici je zbor izvajal pesmi, da je bil v cerkvi sleherni človek ginjen. Posebno ganljivo je bilo, ko je zvonček zapel k angelski mizi. Ves zbor do zadnjega člana se je dvignil in z g. organistom na čelu skupaj mirno, proseč milosti božje Dete, pred presbiterij in tam prejel skupno sv. obhajilo. Srečni so se počutili gotovo tudi starši, ko so videli svoje otroke prejeti Jezusa v svoja srca na sveto noč. Božje Dete je gotovo vse blagoslovilo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Na gostiji Zimič Vršič pri Sv. Trojici so nabrali veseli svatje z dijaško semenišče 52 Din. Bog plačaj! Posnemajte!

Ljutomer. Druga razprava v zadevi pravde med evenskim šolskim upraviteljem in 38 posestniki v Cvenu se je vršila pretekli teden na Cvenu. To je bilo prvič v zgodovini, da je Cven imel sodišče v svoji sredini. Konec dolgega preklanja je sledeči: poravnava! Šolski upravitelj g. Wunderl odstopi od nadaljne tožbe in poravnava vse nastale stroške, ki so precej narasli. Cvenski obtoženci pa se zavežejo, da bodo vso zadevo izročili pozabljenju, da ne bo trpel ugled vzgojiteljev. — One, ki tudi na novega leta dan, enako kakor druge nedelje, pridejo samo k svetli maši in ne slišijo prdige in ne oznanila, bo morda zanimalo tole: V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih 136 otrok. Med temi je 64 moških in 72 deklet. Od tega je nezakonskih . . . tega pa že ne povemo, da nas ne bo sram pred sosedi. Saj smo sklenili, da se bomo poboljšali v tem letu. Kaj ne, da se bomo? Fantje in dekleta. Saj smo po duhovnih vajah prenovljeni. Za dekleta smo jih že imeli v adventu, za fante jih bomo pred Jožefovim. Umrlo je tekom lanskega leta 88 oseb, 47 žensk in 41 moških. Nenavadno veliko otrok je umrlo tekom lanskega leta, namreč 36, ki so bili stari izpod 10 let. Najstarejša umrla oseba je bila stara 94 let, to je bila gospa Viktorija Hönigmannova iz Ljutomera. Poročenih je bilo v ljutomerski cerkvi 60 parov. Tukaj so všteti tudi Cezanjci, dočim pri mrtvaški in krstni knjigi ne, ker slednji dve knjigi vodi: že cezanjovski g. eksparit. Mnogo je med poročenimi pari tujcev, posebno iz Štrigove. — Naše prosvetno društvo Ljudska šolnica se pripravlja na svoj letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. januarja po osmi svetli maši v dvorani Katoliškega doma. Občni zbor bo združen s prosvetnim predavanjem. Pride gospod iz Maribora. V tem času bomo skušali urediti poslovne knjige: seznam članov, vplačilo članarine itd. Izpolni svoje dolžnosti do svojega društva! Že danes skleni, da se občnega zbora gotovo udeležiš. Zimski čas je. Ne pozabi na knjižnico v Katoliškem domu! Vsako nedeljo posluje. — Vsem prijateljem in znancem veselo in srečno novo leto!

Iz zagrebške torbe. Božični prazniki so minili prav lepo. Pri sv. Roku smo imeli polnočnico in je potekla zelo lepo. Ljudi je bilo kot listja in trave. Enako je bilo na Štefanovo in na novo leto. Posebno pa nas je vse razveselila novica, ko nam je g. Jože povedal, da je nam neka zagrebška Slovenka, ki noče biti imenovana, po posredovanju g. J. Hladnika podarila za božič nov mašni plašč in kelih. Plašč ima vdlane lepe slovenske nagelne in tudi kelih je zelo lep; oboje je veljalo nad 3 tisoč Din. Bog povrni blagi dobrotnici, njo pa naj še kdo posnema! — V nedeljo dne 6. jan., na praznik Svetih Treh kraljev, bo popoldne ob pol štirihi zelo lepa božična igra »Trije kralji« v Jeronimski dvorani. Kdor je videl »Revčka Andrejčka«, naj tudi te igre ne zamudi, sicer se bo kesal. Verjemite mi!

Ali si že obnovil naročnino?